

Argumentatieschema's

Om te controleren of een argumentatie inderdaad een standpunt bekrachtigd of verwerpt, kunnen we kijken naar de relatie tussen het standpunt en het argument. dit worden schema's genoemd.

Er zijn drie hoofdklassen van argumentatieschema's :

1. argumentatie op basis van kenmerk
2. argumentatie op basis van vergelijking
3. argumentatie op basis van oorzaak (gevolg)
Daarnaast onderscheiden we:
4. argumentatie op basis van voordelen en/of nadelen
5. argumentatie op basis van voorbeelden
6. argumentatie op basis van autoriteit

1. argumentatie op basis van kenmerkrelatie

In een argumentatie gebaseerd op kenmerk, wordt er in het argument een kenmerk (eigenschap) genoemd van hetgeen in het standpunt wordt beweerd. Op basis van dit kenmerk moet het standpunt aanvaard worden.

voorbeelden: *'Je moet je zoon goed in de gaten houden, want hij is zestien jaar en volop in de pubertijd.'*

⇒ Kenmerk: het is een kenmerk van jongens van zestien dat ze kattekwaad uithalen.

'Josefien is duidelijk een meisje. Ze zit op ballet en leest veel.'

⇒ Kenmerk: het is een kenmerk van meisjes dat ze van ballet en lezen houden.

'Gelukkig heb ik les van de beste docent wiskunde van de hele school. Iedereen haalt voldoende.'

⇒ Kenmerk: Het is een kenmerk van goede docenten dat hun leerlingen voldoende halen.

Kritische vragen: Kloppen de kenmerken?

Zijn jongens van zestien baldadig en/of onbetrouwbaar? Houden meisjes van ballet en lezen? Is een docent 'goed' wanneer zijn leerlingen allemaal voldoende halen?

Waar herken je dit schema (vaak) aan?

- het is kenmerkend dat ...
- het karakteristiek voor ... dat ...
- het is eigen aan ... dat ze ...
- ... is typerend voor ...

2. argumentatie op basis van vergelijkingsrelatie

In een argumentatie gebaseerd op vergelijking, wordt er in het argument iets genoemd dat overeenkomt met wat in het standpunt wordt beweerd. Op basis van deze vergelijking moet het standpunt aanvaard worden.

voorbeelden: *‘Het is niet nodig om Elize maandelijks kleedgeld te geven. Haar broer Frans heeft op die leeftijd ook nooit kleedgeld nodig gehad.’*

⇒ Elize wordt vergeleken met haar broer Frans.

‘Ik hoop dat we dit jaar weer naar Colombia gaan. Vorig jaar was de vakantie in Medellin ook fantastisch.’

⇒ In het standpunt wordt een vakantie naar Colombia vergeleken met de vakantie in Medellin.

‘Natuurlijk zijn Koreanen goed in wiskunde. Chinezen zijn dat immers ook.’

⇒ ‘Net als alle Chinese volken’ zijn ook Koreanen goed in wiskunde. Koreanen worden vergeleken met andere mensen van Chinese origine.

Kritische vragen:

Kun je de zaken met elkaar vergelijken? Is Elize in de dezelfde positie als haar broer Frans? Of zijn de omstandigheden anders? Zullen er verschillen zijn tussen de komende vakantie naar Colombia en de vakantie in Medellin van vorig jaar? Zijn Koreanen vergelijkbaar met Chinezen, of zijn er verschillen?

Waar herken je dit schema (vaak) aan?

- ... is te vergelijken met ...
- ... komt overeen met ...
- ... correspondeert in cruciaal opzicht met ...
- .., is verwant aan ...
- ... doet denken aan ...
- zo ...
- zoals ...
- net zo als ...
- ook ...
- evenmin
- ook niet ...
- hetzelfde (als) ...

3. argumentatie op basis van oorzaak (gevolg)

In een argumentatie gebaseerd op een causale relatie (oorzaak), wordt gesteld dat het standpunt verdedigd kan worden doordat het een het ander heeft veroorzaakt. Dit kan op verschillende manieren:

a. het argument kan de oorzaak aangeven wat het standpunt als gevolg heeft:

‘Natuurlijk heeft Mieke een bril nodig, ze zit altijd op haar iPad.’

b. de relatie tussen het argument en het standpunt is als een middel - doel:

‘Je moet dat Paleodieet eens proberen. Binnen een maand val je 10 kilo af.’

c. het argument geeft een handelwijze aan waarmee een bepaald effect bereikt wordt:

‘Leerlingen moeten harder worden aangepakt. Zo zullen docenten meer gerespecteerd worden.’

Kritische vragen:

Heeft ... echt ... tot gevolg? Heeft het werken op de iPad echt de verslechterde visie tot gevolg gehad bij Mieke? Zal het Paleodieet echt leiden tot een gewichtsverlies van 10 kilo? Krijgen leerlingen echt meer respect voor docenten indien zij strenger worden aangepakt?

Waar herken je dit schema (vaak) aan?

- ... heeft onherroepelijk tot gevolg dat ...
- ... leidt tot ...
- van ... wordt je ...
- ... kan niet anders dan eindigen in ...
- dan ...
- anders ...
- daardoor ...
- dat heeft tot gevolg dat ...

4. argumentatie op basis van voordelen en/of nadelen

In de argumenten worden voordelen of nadelen genoemd die het standpunt moeten versterken of verzwakken.

voorbeeld: *'In Duitsland kun je studeren zonder dat je een grote studielening oploopt. Ook kun je daar vrij gemakkelijk aan woonruimte komen. Ga daarom maar eens kijken of je in Duitsland een leuke opleiding kunt vinden.'*

5. argumentatie op basis van voorbeelden

In de argumenten worden voorbeelden genoemd die het standpunt moeten versterken of verzwakken.

voorbeeld: *'In Finland gaan leerlingen tot twaalf uur naar school. Misschien moeten wij dat ook doen.'*

6. argumentatie op basis van autoriteit

In argumenten van dit schema wordt verwezen naar een andere bron die moet gelden als iemand / een instantie met zeggenschap. Deze bron 'zou het moeten weten'. Zo'n bron kan een expert zijn, bijvoorbeeld een onderzoeker. Maar ook een instantie als bijvoorbeeld een onderzoeksbureau of een universiteit.

voorbeeld: *'Studies en onderzoek gepubliceerd in gerenommeerde medische tijdschriften, zoals The Lancet, tonen aan dat vaccinatie veilig is en een belangrijke rol speelt bij het beschermen van individuen en gemeenschappen tegen infectieziekten. Daarom mag niemand vaccinaties weigeren.'*